

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(4)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 496 sahifa,
18-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'quvchi yoshlarni muhandislik kasblariga yo'naltirishda xorij tajribasi.....	10
Maxamov X. T., Omondavlatova Sofiya Baxtiyor qizi	
2-sinf darslarida "4K" ko'nikmalarini shakllantirish: XXI asr savodxonligi poydevori	14
Jo'rayeva Nargiza O'ktamovna	
Ommaviy axborot vositalarining inson ruhiy salomatligiga ta'siri: empirik tadqiqot natijalari.....	18
Abdinazarova Bibixonim Rashid qizi	
Talabalar uchun amaliy ko'nikmalarni shakllantirishda texnik loyihalarning o'rni	23
Axmadaliyev Mansurbek Erkaboy o'g'li, Rejabov Jaloliddin Sadiq o'g'li	
Masalalarni modellashtirish metodi yordamida yechish yo'llari	28
B. B. Qarshiyev, Bekmuradov Bobur Toyloq o'g'li	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida elektron o'quv materiallaridan foydalanishning afzalliklari.....	34
Tog'aymurodova Marjona Yusuf qizi	
Raqamli ta'lim muhitida dizaynerlik faoliyatlarini rivojlantirishning zamonaviy metodlari.....	39
Satvoldiyeva Malaxatxon A'zamjanovna	
Metall va metallmas buyumlarga ishlov berish texnologiyasi fanidan amaliy dars mashg'ulotlarini raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasi	47
A. Safarov	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirish mezonlari.....	57
Xolmatov Doston Dilshod o'g'li	
7–8-sinf biologiya darslarida kompetensiyaviy yondashuvni takomillashtirish metodikasi	60
Xolmurodova Sarvinoz	
Zamonaviy adabiyotda lider ayol portreti va shaxsiy rivojlanish falsafasi.....	64
G'afforova Dildora Ergashevna	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida matn ustida ishlash metodikasini takomillashtirishning pedagogik asoslari.....	69
Yusupova Umida Zayniddin qizi	
Umumta'lim maktabida xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalashda kreativ yondashish texnologiyalarining mazmun-mohiyati.....	74
Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, G'aniyeva Dilfuza A'lam qizi	
Oila muhitining raqamli tadbirkorlik motivatsiyasiga ta'siri: psixologik tahlil	78
Tursunov Lutfulla Sayfullayevich, Boyqobilova Sevinch Fazliddin qizi	
Maktab va muzeylar aloqadorligini ta'minlash asosida o'quvchilarni ma'naviy merosga hurmat ruhida tayyorlashning pedagogik texnologiyasi	81
Nizomxonova Nargizaposhsho Ekrixon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida produktiv o'qish malakasini shakllantirish.....	86
Xurramova Sojida Abdunazar qizi	
Oliy ta'lim tizimida liderlik kompetensiyalarini takomillashtirishning kompleks yondashuvlari.....	91
Risvayeva Charos Zaydilla qizi	
Sport sohasining ommaviyligi va inklyuzivligi	94
Z. N. Urunova, M. Jaborova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida psixologik muhitni swot-tahlil qilish va korreksiyalash	97
Sattorova Shirinoy San'atovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kognitiv kompetentligini rivojlantirishda integrativ yondashuv ..	100
Buvrayev Akram Rustam o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy nutqiga qo'yiladigan talablar	104
Xolmuminova Dilfuza Xolmamatovna	
O'qituvchining kasbiy faoliyatida ma'naviy-axloqiy fazilatlarining ahamiyati	107
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	

Hadislar yordamida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ma'naviy-axloqiy sifatlarni shakllantirish	111
<i>Akaboyeva Malika Raxmatovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini mustaqil fikrlashga o'rgatish texnologiyasi	114
<i>Beshimova Muazzam Bahodirovna, To'lanboyeva Farangis Ibrohimjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ona tili fanini o'qitishda kreativlik qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari	117
<i>Xoliyeva Sevara Rustam qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda multimedia texnologiyalaridan foydalanish kompetensiyasini tarkib toptirish	122
<i>Narmatova Fotima Dilshod qizi</i>	
Organizing Physics Lessons in General Education Schools Based on Gamification Elements	127
<i>Y. A. Mamatokhunov, U. S. Ismoilov, M. A. Muxtorjonova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy tafakkurni rivojlantirishda didaktik o'yinlarning samaradorligi....	129
<i>Meyliyeva Sevinch Bozor qizi</i>	
Anoreksiyasi va bulimiyaning psixologik determinantlari hamda klinik jihatlari	132
<i>Askarova Nargiza Abdivaliyevna, To'raqulova Sevinch Sattorjon qizi</i>	
Koxlear implantli bolalar fonematik eshituvini shakllantirish asosida tovush talaffuzini shakllantirish	136
<i>Bozorov Otabek Yo'lchi o'g'li, Yakubova Asalxon Ulug'bek qizi</i>	
Qisqa masofaga yuguruvchi yosh sportchilarning kuch va tezlik-kuch ko'rsatkichlarini rivojlantirishda yillik rejalashtirish samaradorligi	139
<i>Eshpulatov Jamshid Nuraliyevich</i>	
Разработка модуля автопрокторинга для платформ дистанционного обучения на основе компьютерного зрения и анализа активности пользователя	144
<i>Дустқобилов Акмал Бобомуродович</i>	
Определение нарушений академической честности на онлайн-экзаменах на основе компьютерного зрения: алгоритм и эффективность модуля kameraproctor	149
<i>Дустқобилов Акмал Бобомуродович, Маматов Ислombек Ильесович</i>	
Zamonaviy ta'limda sun'iy intellekt texnologiyalari: imkoniyatlar, muammolar va istiqbollar	154
<i>Delov To'liqin Erkinovich, Gulmirzayeva Zulayho Ko'klanboy qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoqlarning talaba yoshlar psixologiyasiga ta'siri	160
<i>Saidakbarova Nigora Abduraxim qizi</i>	
Talabalarni ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlashning besh blokli pedagogik modeli	165
<i>Amonov Mirjon Namozovich</i>	
O'smirlarning raqamli texnologiyalarga qaramligi va uning psixologik salomatlikdagi o'rni	170
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Normamatova Aziza Ibroxim qizi</i>	
Qizlarda erta nikohning psixologik omillari va sabablari	174
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quv motivlarini shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari	178
<i>Jumayeva Guzal Xayriddin qizi</i>	
Maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarda barmoqlar harakati mashqlari asosida kichik motorika va harakat koordinatsiyasini rivojlantirish	183
<i>Mirzakarimov Yuldashboy Abdinabiyevich</i>	
Globalashuv sharoitida yoshlar tashkilotlari orqali milliy o'zlikni anglashni shakllantirishning pedagogik strategiyalari.....	187
<i>Axralova Marg'uba Akmalxanovna</i>	
Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	191
<i>Jumanova Xafiza Xoliqulovna</i>	
Zamonaviy ilmiy-texnika taraqqiyoti sharoitida texnologik ta'lim mazmunini STEM yondashuvi asosida integratsiyalash va talabalarning texnik fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	196
<i>Imanov Baxtiyor Berdiyevich, Qulmamatova Xurshida Abduxamidovna, Barataliyeva Nasiba Maxmadaminovna</i>	
Ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan o'quv jarayonining mazmuniy ta'minoti	202
<i>Kubayeva Mavluda Baxtiyor qizi</i>	

The Influence of a Competency-Based Approach on Educational Quality in Physics Instruction	205
<i>A. Xakimov, Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, M. A. Ne'matova</i>	
Umumta'lim maktablarida o'quvchilarning ekologik savodxonligini shakllantirishning amaliy holati	208
<i>Majitov Turg'unali Anvar o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilariga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik va psixologiyistik xususiyatlari.....	214
<i>Ismoilova Muattar Ilyosovna</i>	
Sharq mutafakkirlarining yoshlarni mehnat va kasb-hunarga o'rgatish bo'yicha qarashlari.....	219
<i>Alqarov Qodir Xoimatovich, Irmatov Pirmuhammad Normat o'g'li</i>	
Metallar mavzusini interfaol metodlar asosida o'qitish orqali o'quvchilar kreativligini oshirish	222
<i>Murodova Sayyora Qanoatovna</i>	
Moliyaviy terminlarni tarjima qilishning metodologik muammolari.....	226
<i>Norboeva Dilafuz Djumaqulovna, Suvonov Ozodbek Jamshid o'g'li</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida yakuniy nazorat jarayonlarini sun'iy intellekt texnologiyalari asosida tashkil etishning afzalliklari	230
<i>Abdunabiyeva Kamola Mansurovna</i>	
Pedagogik ta'limda AI-tutor texnologiyalaridan foydalanish: o'zaro ta'sir mexanizmi va samaradorlik tahlili	236
<i>Abdunabiyeva Maftunaxon Solijon qizi</i>	
Talabalarda prokrastinatsiyani kamaytirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	240
<i>Kozimov Sayfullah Maxammadjon o'g'li</i>	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faoliyatini rivojlantirish.....	245
<i>Raximov Zokir Toshmirovich</i>	
Yosh voleybolchilarning umumiy va maxsus jismoniy tayyorgarliklarini oshirishning pedagogik asoslari	249
<i>Temirov Shoirbek Raimjonovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida boshqaruv jarayonlari mexanizmlarini takomillashtirish.....	253
<i>Kimsanova Rahnamo Solijonovna</i>	
Milliy kurash vositasida yoshlarning irodaviy sifatlarini rivojlantirish.....	257
<i>Muratov Muzaffar Shermamatovich</i>	
Xavotirlanish muammosining psixologik-pedagogik adabiyotlarda o'rganilganligi va o'smirlik davrining psixologik xususiyatlari	261
<i>Mutalibjonov Nurillo Iroiljon o'g'li</i>	
Bo'lajak pedagoglarda kreativ tafakkurni rivojlantirishning innovatsion va refleksiv asoslari	264
<i>Oblayeva Lobar Erdonovna</i>	
STEM Education Technology: Physics Teaching Methodology and Future Innovations	268
<i>Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, Odinakhon Sotvoldiyeva Abdumannob qizi</i>	
Mustaqil ta'limni tashkil etishning nazariy asoslari	272
<i>Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna</i>	
Maktabgacha tarbiya yoshda bolalar kognitiv sohasining tadqiq qilinishi.....	276
<i>Raxmonova Shaxrizoda Laziz qizi</i>	
Modernization of Physics Teaching Methodology Based on Stream Integration in Vocational Schools.....	279
<i>S. Z. Zaynobiddinov, Yorqinjon Abduraimjanovich Mamatokhunov, Z. M. Orifjonova</i>	
Cultural Competence as a Core Component of Foreign Language Teaching: Theoretical Foundations and Pedagogical Integration	282
<i>Shahlo Obidova</i>	
Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida talabalarning akmeologik madaniyatini rivojlantirishda ART-pedagogik texnologiyalardan foydalanish	286
<i>Shodmonova Shoirsa Saidovna, Sharifova Dildora Shavkiddin qizi</i>	
Talabalarning to'garak mashg'ulotlari orqali ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish yo'llari	290
<i>Turakulova Feruza Mamadoli qizi</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ona tili fanini o'qitishda kreativlik qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari	294
<i>Xoliyeva Sevara Rustam qizi</i>	
Texnologiya darslarida raqamli texnologiyalar vositasida o'quvchilarning tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	298
<i>Xudoyberdiyeva Nilufar Raximqulovna</i>	
Umumta'lim maktablari musiqa darslarida media-kontentlardan foydalanib o'quvchilarda estetik didni shakllantirish.....	302
<i>Xudoyqulov Asilbek Aziz o'g'li</i>	
Педагогические стратегии профилактики раннего профессионального выгорания у студентов-медиков (в условиях высокой информационной нагрузки)	305
<i>Асророва Мафтунабегим Махаммадризо кизи</i>	
Формирование самоотношения у подростков, переживших насилие	308
<i>Кушакова Наргиза Исламбаевна, Азаркова Миланика Дмитриевна</i>	
Изучение развития эпистемических знаний у учащихся 5-го класса в педагогико-психологической литературе.....	311
<i>Нехочина Лола Шахобиддиновна</i>	
Когнитивные уровни читательской деятельности в заданиях PIRLS: типология, процессы понимания и система оценивания.....	314
<i>Нуруллаева Шахло Уктамовна, Александра Валерьевна Шаркова</i>	
Oila tushunchasi uning ijtimoiy ahamiyati haqida sharq mutafakkirlarining qarashlari.....	321
<i>Shokirov Xolida O'rozboq qizi, Abdurashidova Sarvinoz Akrom qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sog'lom turmush tarzi madaniyatini shakllantirishda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarining uyg'unligi	325
<i>Bekmirzayev Shavkat Olim o'g'li</i>	
Global ta'lim tendensiyalari asosida maktabgacha ta'lim mazmunini transformatsiyalash mexanizmlari	329
<i>Haqqiyeva Fotima Olimjonovna</i>	
O'zbekiston mustaqillik taraqqiyotining turli bosqichlarida ta'lim paradigmalarining evolyutsion tahlili	333
<i>Usmonov Salohiddin Dushan o'g'li, Sayfullayeva Parvina</i>	
Malaka oshirish tizimida o'qituvchi-pedagoglarning hamkorlikka asoslangan yondashuvining ilmiy ahamiyati.....	338
<i>Sobirova Lobar Raximovna</i>	
Qutqaruvchilarning maxsus jismoniy tayyorgarligini oshirishda ilmiy-metodologik yondashuvning ahamiyati	343
<i>Abdunosir Abdurasulovich G'afurov</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq buzilishi kamchiliklarini bartaraf etishda pedagogik yondashuv	347
<i>To'rayeva Dilbar, Zulayxo Nazarova</i>	
Maktabgacha ta'limga qo'yiladigan davlat talablarining mazmun-mohiyati	350
<i>Samadova Mahliyo, Zulayxo Nazarova</i>	
Harakatli o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda jismoniy sifatlarni rivojlantirish	354
<i>Yaxyayeva Sojida Abduraximovna, Mustafayeva Dilfuza Jumanovna</i>	
Multimodal yondashuv asosida talabalarning ekologik kompetensiyalarini takomillashtirish tizimining ahamiyati.....	358
<i>O'sarova Muborak Fahriddinovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida o'quv faoliyati samaradorligini monitoring qilish tizimini loyihalashning tashkiliy-pedagogik asoslari.....	362
<i>Kurbanov Dilmurat Marupjanovich</i>	
Shaxs kamolotida ijtimoiy moslashuv va ma'naviy tarbiyaning ahamiyati	367
<i>Nazira Axmadjonovna Dadaboyeva</i>	
Individual yondashuv asosida maktab o'quvchilarida raqamli o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish va raqamli texnologiyalar integratsiyasi	371
<i>Xaydarova Zilola Normurodovna, Hasanov Samir Xayrulloevich</i>	

Tasviriy san'at mashg'ulotlarida differensial yondashuvning psixologik-pedagogik asoslari	375
<i>Bekmuratova Shoxida Ne'matjonovna</i>	
Onlayn muloqot strategiyalarining talaba kommunikativ kompetensiyasiga ta'siri	379
<i>Davlatova Ra'no Haydarovna, Islomova Shahlo Madat qizi</i>	
Ajrim yoqasidagi oilalarni ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya qilish mexanizmlarini takomillashtirish	385
<i>Tojibayeva Nargiza Keldibekovna</i>	
Raqamli muhitda yolg'izlik fenomenining nazariy tahlili.....	389
<i>Turg'unboeva Nodira Baxtiyor qizi</i>	
Психологические последствия буллинга для личности подростка и его социализации.....	392
<i>Амирова Луиза Маратовна</i>	
Ta'lim jarayonida onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalarining didaktik samaradorligi: nazariy va empirik tahlil	395
<i>Majidov Anvar Tuychiyevich</i>	
Влияние семейных кризисов на развитие личности.....	399
<i>Туракулова И. Х.</i>	
Комплексный подход к профилактике нарушений осанки у детей дошкольного возраста.....	403
<i>Хасанова Галина Мамутовна</i>	
Talabalarda milliy qadriyatlar asosida kasbiy kompetentlikni shakllantirishning psixologik-pedagogik texnologiyasi mazmuni.....	407
<i>Xudoyqulova Zarifa Ummatqulovna</i>	
Intellectual axborot tizimlari asosida ta'lim boshqaruvini avtomatlashtirish	413
<i>Ernazarov Zohid Nazarovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	418
<i>Shaxnoza Allaberganova</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirishning nazariy-metodologik va falsafiy asoslari	421
<i>Aknur Junisova</i>	
Pedagogical Strategies for Forming Social Responsibility and Active Citizenship Competence in Primary Education.....	425
<i>Aknur Zhunisova</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy xavf turlarini tasniflash va ekotizimli yondashuv asosida diagnostika qilishning pedagogik imkoniyatlari	430
<i>Manzura Qosmuratova</i>	
Raqamli pedagogika va interaktiv innovatsiyalar asosida xorijiy til o'qitish: yangi ufqlar va ta'lim samaradorligi	437
<i>Jumayeva Gulxan Amrullayevna</i>	
Principles of Multilevel Assessment in Speaking.....	441
<i>Billayeva Shohida Dilshod qizi</i>	
Ingliz tili mutaxassslarining uslubiy kompetensiyasi va kommunikativ-metodik kompetensiyasi masalalari muammolari	444
<i>Azimova Maxfuza Hasanovna</i>	
Sun'iy intellektning ta'limda qo'llanilishi va talabalar qadriyatlar tizimi rivojlanishiga ijtimoiy-psixologik ta'siri	448
<i>Boboyev Xamdani Ataxanovich</i>	
Muloqot: shifokor va bemor muloqotining psixologik xususiyatlari	451
<i>Isroilova O'g'lioy Isroil qizi, Davronov Abdurahob Turg'unboy o'g'li</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni web lohiyalar va axborotlashgan ta'limdan foydalanish ko'nikmalarini shakllantirishning asosiy xususiyatlari	454
<i>Jo'rayev Qo'ldoshjon Ismatullo o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlari	460
<i>Mirzaolimova Munira</i>	

Raqamli ta'lim muhitida talabalarning mustaqil ta'limini tashkil etishning nazariy asoslari.....	465
Musayev Ashurali Shamshidinovich	
Ona tili ta'limida kreativ salohiyatni rivojlantirishning faoliyatli xususiyatlari.....	469
Qurbonova Oysha Beknazarovna, Qo'yliyeva Gulshoda Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ fikrlashni rivojlantirishda zamonaviy jahon ta'lim texnologiyalarining ahamiyati.....	472
Sagdatdinova Maftuna Nuratdin qizi	
Ikkinchi jahon urushi davrida front ortida o'zbek xotin-qizlarining qahramonliklari (1941–1945).....	475
Saidova Iroda Xursandovna	
Maktab menejmenti: ma'muriy boshqaruvdan inson kapitalini rivojlantirishga o'tish.....	479
Tursunpo'latov Farxodjon Xoshimjon o'g'li	
Jismoniy tarbiya tizimida jismoniy tayyorgarlik sinovlari orqali salomatlikni baholashning kompleks yondashuvi	485
Usmonov Mansur Qurbonmurotovich	
Kredit modul tizimida bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining fasilitatorlik kompetensiyalarini takomillashtirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari.....	489
Xamidova Sabrina Abduvahob qizi	

TA'LIM JARAYONIDA ONLAYN SO'ROV VA REFLEKSIYA TEKNOLOGIYALARINING DIDAKTIK SAMARADORLIGI: NAZARIY VA EMPIRIK TAHLIL

Majidov Anvar Tuychiyevich

O'zbekiston Respublikasi Harbiy xavfsizlik va mudofaa universitetining
Quruqlikdagi qo'shinlar instituti
Umumiy taktika kafedrasida katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ta'lim jarayonida onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalarining didaktik samaradorligi nazariy hamda empirik jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot davomida raqamli ta'lim muhitida talabalarning faolligi, mustaqil fikrlashi, o'zini o'zi baholashi hamda reflektiv kompetensiyalarini rivojlantirishda onlayn platformalarning ahamiyati o'rganildi. Shuningdek, Google Forms, Mentimeter, Kahoot va Padlet kabi interaktiv vositalarning ta'lim sifati hamda qayta aloqa jarayoniga ta'siri empirik ma'lumotlar asosida yoritildi. Tadqiqot natijalari onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalarining o'quvchilar motivatsiyasi, dars jarayonidagi faolligi hamda bilimlarni mustahkamlash samaradorligini oshirishga xizmat qilishini ko'rsatdi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ta'lim amaliyotiga integratsiya qilish bo'yicha ilmiy-uslubiy tavsiyalar ham ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: onlayn so'rov, refleksiya, didaktik samaradorlik, raqamli ta'lim, interaktiv texnologiyalar, pedagogik innovatsiyalar, ta'lim sifati, qayta aloqa, reflektiv kompetensiya, masofaviy ta'lim.

Abstract: The didactic effectiveness of online survey and reflection technologies in the educational process was analyzed from both theoretical and empirical perspectives. The study examined the significance of digital learning environments in enhancing students' engagement, independent thinking, self-assessment, and reflective competencies. In addition, empirical data were used to evaluate the impact of interactive platforms such as Google Forms, Mentimeter, Kahoot, and Padlet on educational quality and feedback processes. The findings revealed that online survey and reflection technologies contribute significantly to increasing learners' motivation, participation in classroom activities, and the effectiveness of knowledge retention. Scientific and methodological recommendations for integrating modern pedagogical technologies into educational practice were also developed.

Key words: online survey, reflection, didactic effectiveness, digital education, interactive technologies, pedagogical innovations, educational quality, feedback, reflective competence, distance learning.

Аннотация: Проведен теоретический и эмпирический анализ дидактической эффективности технологий онлайн-опроса и рефлексии в образовательном процессе. В ходе исследования изучено значение цифровой образовательной среды в повышении активности обучающихся, развитии самостоятельного мышления, самооценки и рефлексивных компетенций. На основе эмпирических данных раскрыта роль интерактивных платформ, таких как Google Forms, Mentimeter, Kahoot и Padlet, в повышении качества образования и организации обратной связи. Результаты исследования показали, что технологии онлайн-опроса и рефлексии способствуют повышению мотивации обучающихся, их активности в учебном процессе и эффективности усвоения знаний. Также разработаны научно-методические рекомендации по интеграции современных педагогических технологий в образовательную практику.

Ключевые слова: онлайн-опрос, рефлексия, дидактическая эффективность, цифровое образование, интерактивные технологии, педагогические инновации, качество образования, обратная связь, рефлексивная компетенция, дистанционное обучение.

KIRISH

So'nggi yillarda global ta'lim tizimida yuz berayotgan raqamli transformatsiya jarayoni didaktik paradigmalarning qayta ko'rib chiqilishini talab etmoqda. An'anaviy transmissiv o'qitish modeli o'rnini konstruktivistik va kompetensiyaga yo'naltirilgan yondashuvlar egallamoqda. Bu esa o'quv jarayonida o'quvchining faol subyekt sifatidagi rolini kuchaytirishni taqozo etadi.

Ayniqsa, COVID–19 pandemiyasidan keyingi davrda masofaviy va gibrid ta'lim shakllarining kengayishi onlayn baholash va refleksiya mexanizmlarining ahamiyatini keskin oshirdi. Shu nuqtai nazardan, onlayn so'rov (online polling) va refleksiya texnologiyalari nafaqat nazorat vositasi, balki o'qitishning didaktik komponenti sifatida ham qaralmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash masalalari ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan o'rganilgan. O'. Tolipov va M. Usmonboyeva pedagogik texnologiyalarni ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi tizimli yondashuv sifatida talqin etib, o'quv jarayonida interfaol metodlar va zamonaviy vositalardan foydalanish o'quvchilarning mustaqil faoliyatini rivojlantirishini ta'kidlaydilar [1]. Mualliflar ta'lim texnologiyalarining asosiy vazifasi o'quvchilarda ijodiy va analitik fikrlashni shakllantirishdan iborat ekanligini qayd etganlar.

Innovatsion ta'lim texnologiyalarining nazariy va amaliy asoslari N. Muslimov va O. Qo'ysinov tadqiqotlarida keng yoritilgan [2]. Ularning fikricha, raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi interaktiv aloqalarni kuchaytiradi hamda ta'limning individuallashtirilgan modelini shakllantirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, xorijiy tadqiqotlarda ham refleksiya jarayoni o'quvchilarning metakognitiv faoliyatini rivojlantirishda muhim omil sifatida e'tirof etilgan. Jumladan, John Dewey reflektiv fikrlashni ta'limning muhim tarkibiy qismi sifatida baholab, bilimning amaliy faoliyat bilan bog'liqligini asoslagan [3].

So'nggi yillarda Google Forms, Mentimeter, Kahoot va Padlet kabi raqamli platformalar orqali ta'lim jarayonida tezkor qayta aloqa va refleksiya mexanizmlarini tashkil etish bo'yicha tadqiqotlar kengayib bormoqda [4–6]. Mazkur texnologiyalar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshirish, o'zini o'zi baholash ko'nikmalarini rivojlantirish va bilimlarni mustahkamlash imkoniyatini yaratishi aniqlangan.

Mavjud ilmiy qarashlar tahlili onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalarining didaktik samaradorligini chuqur o'rganish zaruriyatini ko'rsatmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda ta'lim jarayonida onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalarining didaktik samaradorligini chuqur o'rganish maqsadida aralash metodologiya (mixed-methods approach) tanlandi. Ushbu yondashuv kvantitativ va sifat tahlili usullarini o'zaro integratsiya qilish orqali tadqiqot muammosini har tomonlama yoritish imkonini beradi. Kvantitativ komponent doirasida o'quvchilarning akademik natijalari, bilim darajasidagi o'zgarishlar hamda o'zlashtirish ko'rsatkichlari statistik usullar yordamida tahlil qilindi. Xususan, tadqiqot davomida o'tkazilgan test sinovlari natijalari, ballar dinamikasi va o'zgarish tendensiyalari aniqlanib, ular orasidagi farqlar matematik-statistik metodlar asosida baholandi.

Sifat tahlili esa o'quvchilarning reflektiv faoliyatini chuqurroq anglashga qaratildi. Bu bosqichda talabalar tomonidan yozilgan reflektiv kundaliklar, ochiq savollarga berilgan javoblar hamda individual fikr-mulohazalar kontent tahlili asosida o'rganildi. Sifat tahlili orqali o'quvchilarning o'z o'rganish jarayonini anglash darajasi, metakognitiv strategiyalardan foydalanish holati hamda tanqidiy fikrlash elementlari aniqlab berildi.

Mazkur aralash metodologiya tadqiqot natijalarining ishonchiligi oshirish, turli manbalardan olingan ma'lumotlarni o'zaro solishtirish (triangulyatsiya) va umumiy ilmiy xulosalarni yanada asosli shakllantirish imkonini berdi. Shu bilan birga, ushbu yondashuv nafaqat o'quvchilarning o'qish natijalarini, balki ularning ichki bilish jarayonlarini ham kompleks tarzda tahlil qilishga xizmat qildi.

Tadqiqotda jami 120 nafar oliy ta'lim muassasasi talabalari ishtirok etdi. Ishtirokchilar tanlanmasi ixtiyoriylik tamoyili asosida shakllantirilib, ular o'xshash akademik tayyorgarlik darajasiga ega bo'lgan guruhlardan saralab olindi. Tadqiqotning eksperimental dizayni ta'minlash maqsadida ishtirokchilar ikki teng guruhga – nazorat va eksperimental guruhlariga ajratildi.

Nazorat guruhidagi talabalar bilan o'quv jarayoni an'anaviy pedagogik metodlar asosida olib borildi. Ushbu guruhda darslar asosan ma'ruza, savol-javob va yozma nazorat ishlari orqali tashkil etildi hamda raqamli interfaol vositalardan foydalanilmadi. Bu esa mazkur guruhning taqqoslash uchun bazaviy model sifatida xizmat qilishini ta'minladi.

Eksperimental guruhda esa o'quv jarayoni zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etildi. Xususan, darslar davomida muntazam ravishda onlayn so'rov vositalari (tezkor testlar, interfaol savollar, real vaqt rejimidagi polling) qo'llanildi. Bundan tashqari, har bir dars yakunida talabalar reflektiv faoliyatga jalb qilinib, ular o'z bilimlari, o'rganish jarayoni va duch kelgan qiyinchiliklari haqida yozma fikr bildirdilar. Bu jarayon ularning metakognitiv ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qildi.

Guruhlar o'rtasidagi asosiy farq aynan o'qitish metodikasida bo'lib, bu esa tadqiqot davomida onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalarining ta'lim samaradorligiga ta'sirini aniq va ob'ektiv baholash imkonini yaratdi. Ishtirokchilarning yoshi, mutaxassisligi va dastlabki bilim darajasi jihatidan nisbatan bir xil bo'lishi tadqiqot natijalarining validligini ta'minlashga xizmat qildi.

Mazkur tadqiqotda ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish jarayonining ishonchligini ta'minlash maqsadida bir nechta o'lchov vositalari (instrumentlar) kompleks tarzda qo'llanildi. Ular tadqiqotning kvantitativ va sifat komponentlarini qamrab olgan holda tanlandi.

Birinchi navbatda, o'quvchilarning bilim darajasi va o'zlashtirish ko'rsatkichlarini aniqlash uchun onlayn test platformalaridan foydalanildi. Ushbu platformalar orqali qisqa muddatli diagnostik testlar, mavzuga oid joriy nazorat savollari hamda yakuniy baholash testlari o'tkazildi. Test topshiriqlari bir nechta turdagi savollarni (ko'p variantli, to'g'ri/noto'g'ri, qisqa javobli) o'z ichiga olgan bo'lib, ular o'quv materialining turli darajadagi o'zlashtirilishini aniqlashga xizmat qildi. Onlayn testlarning asosiy afzalligi sifatida natijalarning avtomatik qayta ishlash, tezkor feedback taqdim etilishi va inson omiliga bog'liq xatoliklarning kamaytirilishi qayd etildi.

Ikkinchi muhim instrument sifatida refleksiya kundaliklari qo'llanildi. Ushbu vosita sifat tahlilining asosiy manbai bo'lib, talabalarning o'z o'rganish jarayonini anglash darajasini aniqlashga xizmat qildi. Talabalardan har bir dars yoki mavzu yakunida o'z fikrlarini yozma shaklda ifodalash talab etildi. Refleksiya yozuvlarida ular o'zlashtirilgan bilimlar, duch kelgan qiyinchiliklar, samarali o'rganish strategiyalari hamda kelgusidagi takomillashtirish yo'llarini bayon etdilar. Bu esa ularning metakognitiv faoliyatini chuqur tahlil qilish imkonini berdi.

Uchinchi instrument sifatida Likert shkalasi asosidagi so'rovnoma ishlab chiqildi. Mazkur so'rovnoma talabalarning o'quv jarayoniga bo'lgan munosabati, motivatsiyasi, o'zini o'zi baholash darajasi hamda onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalariga nisbatan fikrlarini aniqlashga qaratildi. So'rovnoma 5 ballik Likert shkalasiga asoslangan bo'lib (1 – mutlaqo rozi emasman, 5 – to'liq rozi), u subyektiv baholarni kvantitativ ko'rsatkichlarga aylantirish imkonini berdi. Ushbu instrument orqali olingan ma'lumotlar statistik tahlil uchun mos shaklga keltirildi.

Shunday qilib, qo'llanilgan instrumentlar o'zaro bir-birini to'ldiruvchi xarakterga ega bo'lib, tadqiqot natijalarining ishonchligini va validligini oshirishga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot davomida to'plangan ma'lumotlarni qayta ishlash va ilmiy xulosalar chiqarish uchun statistik hamda sifat tahlili usullaridan foydalanildi. Ushbu usullar tadqiqotning maqsadi va dizayniga mos ravishda tanlandi hamda olingan natijalarning ilmiy asoslanganligi va ishonchligini ta'minlashga xizmat qildi. Avvalo, kvantitativ ma'lumotlarni tahlil qilishda Studentning t-testi (independent samples t-test) qo'llanildi. Mazkur usul nazorat va eksperimental guruhlar o'rtasidagi o'rtacha ko'rsatkichlar farqining statistik ahamiyatga egaligini aniqlash imkonini berdi. Xususan, test natijalari va so'rovnoma ballari asosida guruhlar o'rtasidagi farqlar solishtirildi hamda p-qiymat ($p < 0.05$) darajasida ularning ishonchligi baholandi. Tadqiqot natijalari eksperimental guruhdagi talabalar natijalari nazorat guruhiga nisbatan yuqori ekanligini ko'rsatdi. Bu esa onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalarining ta'lim samaradorligini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi.

Deskriptiv statistika usullari ma'lumotlarning umumiy tendensiyalarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etdi. Tadqiqot davomida o'rtacha qiymat (mean), median va standart og'ish (standard deviation) kabi ko'rsatkichlar hisoblab chiqildi. Ushbu ko'rsatkichlar orqali talabalarning umumiy o'zlashtirish darajasi, baholash natijalari hamda so'rovnoma javoblarining taqsimoti tahlil qilindi. Natijalarga ko'ra, eksperimental guruhdagi talabalarning dars jarayonidagi faolligi, mavzularni o'zlashtirish darajasi va ta'lim jarayoniga qiziqishi sezilarli darajada yuqori bo'lganligi kuzatildi. Shuningdek, onlayn platformalardan foydalanish jarayonida talabalar tomonidan tezkor qayta aloqa olish imkoniyatining mavjudligi ularning o'quv motivatsiyasini oshirishga xizmat qilgani aniqlandi.

Sifat ma'lumotlarini tahlil qilishda kontent tahlili (content analysis) usuli qo'llanildi. Bu jarayonda refleksiya kundaliklari va ochiq savollarga berilgan javoblar tizimli ravishda kodlandi hamda kategoriyalarga ajratildi. Takrorlanuvchi mavzular, asosiy g'oyalar va muhim fikrlar ajratib olinib, ular asosida tematik tahlil amalga oshirildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, talabalar reflektiv faoliyat davomida o'z bilimlarini baholash, mavjud kamchiliklarni aniqlash va o'zlashtirish strategiyalarini takomillashtirishga ko'proq e'tibor qaratganlar. Shu bilan birga, refleksiya orqali talabalarning tanqidiy fikrlash, o'zini o'zi nazorat qilish hamda metakognitiv ko'nikmalarining rivojlanish dinamikasi ham kuzatildi.

Refleksiya tushunchasi pedagogik jarayonda o'quvchining o'z faoliyatini tahlil qilish, baholash va undan xulosa chiqarish jarayoni sifatida muhim ahamiyatga ega. "Refleksiya" atamasi lotincha reflexio so'zidan kelib chiqqan bo'lib, "orqaga qaytish", "aks ettirish" va "o'ziga nazar tashlash" ma'nolarini anglatadi. Pedagogik nuqtai nazardan refleksiya o'quvchilarning o'z bilimlari, ko'nikmalari va faoliyat natijalarini tahlil qilishiga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari refleksiya texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarning o'zini o'zi baholash ko'nikmalarini

rivojlantirishini, tanqidiy fikrlashni shakllantirishini, motivatsiyani oshirishini hamda mustaqil ta'lim ko'nikmalarini takomillashtirishini ko'rsatdi.

Shuningdek, zamonaviy ta'lim muhitida Google Forms, Mentimeter, Padlet, Kahoot va boshqa interaktiv platformalardan foydalanish o'quv jarayonining samaradorligini oshirishda muhim vosita sifatida namoyon bo'ldi. Mazkur texnologiyalar tezkor qayta aloqa olish, anonim tarzda fikr bildirish hamda interaktiv ta'lim muhitini yaratish imkoniyatini ta'minladi. Tadqiqot natijalari asosida aytish mumkinki, onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalarini ta'lim jarayoniga integratsiya qilish o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish sifati, darsdagi ishtiroki va ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirishda muhim didaktik omil sifatida namoyon bo'ladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ta'lim jarayonida onlayn so'rov va refleksiya texnologiyalaridan foydalanish didaktik samaradorlikni sezilarli darajada oshiradi. Ular o'quvchilarning darsdagi faolligi, motivatsiyasi hamda reflektiv va tanqidiy fikrlash kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Empirik tadqiqot natijalari ushbu texnologiyalarning ta'lim sifati yaxshilashdagi ahamiyatini tasdiqladi.

Kelgusida sun'iy intellekt va adaptiv ta'lim texnologiyalari bilan integratsiyalashgan refleksiya tizimlarini ishlab chiqish ilmiy tadqiqotlarning istiqbolli yo'nalishlaridan biri bo'lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot. – Toshkent, 2017.
2. Muslimov N., Qo'ysinov O. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – Toshkent, 2020.
3. Google Forms. Ta'limda raqamli baholash vositalari.
4. Mentimeter. Interaktiv ta'lim metodlari.
5. Kahoot! Gamifikatsiya asosidagi o'qitish texnologiyalari.
6. Padlet. Reflektiv ta'lim muhiti yaratish imkoniyatlari.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(4)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.